

Zadeva C-36/21**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

22. januar 2021

Predložitveno sodišče:

College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nizozemska)

Datum predložitvene odločbe:

22. december 2020

Tožeča stranka:

Sense Visuele Communicatie en Handel vof (ki deluje tudi pod imenom De Scharrelderij)

Tožena stranka:

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Predmet postopka v glavni stvari

V postopku o glavni stvari gre za spor med družbo Sense Visuele Communicatie en Handel vof (ki deluje tudi pod imenom De Scharrelderij, v nadaljevanju: tožeča stranka) in Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (minister za kmetijstvo, naravo in kakovost hrane, v nadaljevanju: tožena stranka) v zvezi z zavrnitvijo tožene stranke, da bi tožeči stranki povrnila škodo, ki naj bi jo slednja utrpela zaradi napačnih informacij, ki jih je tožena stranka sporočila v zvezi z uporabo določbe prava Unije.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Ta predlog, ki temelji na členu 267 PDEU, se nanaša na uporabo načela varstva legitimnih pričakovanj. Natančneje, gre za vprašanje, ali je mogoče – če se napačne informacije, ki jih sporoči nacionalni upravni organ, nanašajo na jasno določbo prava Unije, zaradi česar ni mogoče uporabiti načela varstva legitimnih pričakovanj iz prava Unije – na podlagi načela varstva legitimnih pričakovanj,

določenega v nacionalnem pravu, oceniti, ali je ta organ ravnal nezakonito, ker zadevni osebi ni dodelil odškodnine.

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali pravo Unije nasprotuje temu, da se na podlagi načela varstva legitimnih pričakovanj, določenega v nacionalnem pravu, presodi, ali je nacionalni upravni organ v nasprotju z določbo prava Unije vzbudil pričakovanja in tako po nacionalnem pravu ravnal nezakonito, ker ni povrnil škode, ki je zadevni osebi nastala kot posledica tega ravnanja, če se zadevna oseba ne more učinkovito sklicevati na načelo varstva legitimnih pričakovanj iz prava Unije, ker gre za jasno določbo prava Unije?

Navedena določba prava Unije

Člen 50 Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike (v nadaljevanju: Uredba št. 1307/2013)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeča stranka je družba z neomejeno odgovornostjo, ki ima dva družbenika, osebi A in B. Oseba A je rojena 21. januarja 1977. Tožeča stranka od leta 2017 upravlja prašičjo farmo.
- 2 Tožena stranka je izvajanje skupne kmetijske politike na Nizozemskem prenesla na Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (nizozemska agencija za podjetništvo, v nadaljevanju: RVO). Ker tožeča stranka za leto 2018 ni imela plačilnih pravic, je večkrat navezala stik z RVO, da bi izvedela, ali in kako lahko pridobi te pravice. Iz odgovorov RVO je izhajalo, da bi bila lahko tožeča stranka upravičena do plačilnih pravic iz nacionalne rezerve za mlade kmete, ker je bila oseba A kadarkoli leta 2018 mlajša od 41 let. RVO je te informacije potrdila z elektronsko pošto, pa tudi na spletni strani RVO je bilo leta 2018 navedeno, da mora biti zadevna oseba, da bi se štela za mladega kmeta, v letu predložitve vloge mlajša od 41 let.
- 3 Tožeča stranka je na podlagi teh informacij v enotnem zahtevku z dne 5. aprila 2018 med drugim zaprosila za plačilne pravice iz nacionalne rezerve za mlade kmete. Tožena stranka je to vlogo zavrnila z obrazložitvijo, da je bila oseba A leta 2018 starejša od 40 let, ker je 21. januarja 2018 dopolnila 41 let, in da torej ni izpolnjevala starostne meje iz člena 50(2)(b) Uredbe št. 1307/2013. V skladu s to določbo so namreč mladi kmetje osebe, ki v letu predložitve vloge „niso starejše od 40 let“. Tožena stranka je z odločbo z dne 22. marca 2019 (v nadaljevanju: izpodbijana odločba) pritožbo, ki jo je tožeča stranka vložila zoper to zavrnilno odločbo, zavrnila kot neutemeljeno.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 4 Med strankama v postopku v glavni stvari ni sporno, da tožeča stranka leta 2018 ni mogla biti upravičena do dodelitve plačilnih pravic iz nacionalne rezerve za mlade kmete. Vendar tožeča stranka meni, da je zaradi napačnih informacij tožene stranke utrpela škodo, ki jo mora slednja povrniti. Ker je menila, da je imela pravico do dodelitve plačilnih pravic iz nacionalne rezerve, ni prejela plačilnih pravic za leto 2018, zaradi česar je v tem letu izgubila neposredna plačila. Po mnenju tožeče stranke je z izpodbijano odločbo, ker v njej niso upoštevane zgoraj navedene napačne informacije in škoda, ki naj bi iz njih izhajala, kršeno načelo varstva legitimnih pričakovanj in je zato nezakonita.
- 5 Tožena stranka ne zanika, da je RVO dala tožeči stranki napačne informacije. Vendar po mnenju tožene stranke iz sodne prakse Sodišča izhaja, da se v zvezi z jasno določbo prava Unije, kot je člen 50 Uredbe št. 1307/2013, ni mogoče sklicevati na načelo varstva legitimnih pričakovanj (glej sodbi z dne 26. aprila 1988, Krücken, 316/86, EU:C:1988:201, in z dne 20. junija 2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407). Akt nacionalnega organa, zadolženega za uporabo prava Unije, ki je v nasprotju s tem pravom, naj namreč ne bi mogel vzbuditi legitimnega pričakovanja, in to ne glede na obstoj dobre vere.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 6 Tožeča stranka je mogla in smela domnevati, da je RVO podala mnenje tožene stranke. Utemeljena je domneva, da je na podlagi informacij, ki jih je sporočila RVO, zahtevala dodelitev plačilnih pravic iz nacionalne rezerve za mlade kmete in da ni bila deležna plačilnih pravic. Zato naj bi izgubila neposredna plačila in utrpela škodo. V tem postopku gre za vprašanje, ali je tožena stranka kršila načelo varstva legitimnih pričakovanj in je tako ravnala nezakonito, ker ni povrnila te škode. Tožeča stranka torej ne trdi, da ji mora tožena stranka še vedno dodeliti plačilne pravice iz nacionalne rezerve za mlade kmete, ampak želi doseči povrnitev škode.
- 7 Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da kadar morajo države članice pri uporabi prava Unije, tako kot v obravnavani zadevi, spoštovati načelo varstva legitimnih pričakovanj iz prava Unije, ni diskrecijske pravice za uporabo načela varstva legitimnih pričakovanj, določenega v nacionalnem pravu (glej sodbi z dne 13. marca 2008, Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening, C-383/06, EU:C:2008:165, točki 52 in 53, ter z dne 20. junija 2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407, točka 51). Predložitveno sodišče iz tega sklepa, se tožeča stranka, čeprav bi ji bilo z načelom varstva legitimnih pričakovanj, določenim v nacionalnem pravu, zagotovljeno večje pravno varstvo, na to ne more učinkovito sklicevati. To pomeni, da zaupanje, ki ga je nacionalni upravni organ ustvaril v nasprotju s pravom Unije, ne more voditi do tega, da bi bila tožeča stranka še vedno upravičena do plačilnih pravic iz nacionalne rezerve za mlade kmete.

- 8 Predložitvenemu sodišču pa ni jasno, ali tožeča stranka ne more biti upravičena niti do izplačila odškodnine s strani nacionalnega upravnega organa za škodo, ki jo je utrpela zaradi napačnih informacij, ki jih je sporočila tožena stranka. Predložitveno sodišče je v prejšnjih sodbah menilo, da je na podlagi načela varstva legitimnih pričakovanj, določenega v nacionalnem pravu, mogoče presoditi, ali je nacionalni upravni organ vzbudil pričakovanja in ravnal nezakonito, ker ni povrnil škode, ki jo je utrpela zadevna oseba.
- 9 Tudi generalni pravobranilec G. F. Mancini je v sklepnih predlogih z dne 11. februarja 1988 (Krücken, 316/86, EU:C:1988:78) navedel, da ugotovitev, da zadevni subjekt ne more biti upravičen do varstva na podlagi načela varstva legitimnih pričakovanj, oškodovancu ne odvzema možnosti, da vložijo odškodninsko tožbo pred nacionalnim sodiščem proti organom, odgovornim za to škodo. Poleg tega v nizozemski strokovni literaturi – ki se sklicuje na sodbo Sodišča z dne 16. julija 1992, Bélovo (C-187/91, EU:C:1992:333, točka 11) – ni izključeno, da je mogoče na podlagi pričakovanj, ki jih nacionalni upravni organ ustvari v nasprotju s pravom Unije, vložiti odškodninsko tožbo na podlagi nacionalnega prava.
- 10 Zdi se, da taki odškodnini ne nasprotujejo prav vse trditve, ki jih je generalna pravobranilka J. Kokott navedla v sklepnih predlogih z dne 24. januarja 2013 (Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:35). Z uporabo načela varstva legitimnih pričakovanj iz prava Unije je zagotovljeno, da se pravo Unije v vseh državah uporablja enotno in da v bistvu pričakovanje, ustvarjeno v nasprotju s pravom Unije, ne more privedi do tega, da bi bile lahko zadevni osebi priznane pravice, ki so v nasprotju s tem pravom Unije. Vendar odškodnina, ki jo mora izplačati nacionalni upravni organ, ne škoduje proračunu Unije in tudi ne povzroča resnega izkrivljanja konkurence med državami članicami. Po drugi strani trditve generalne pravobranilke J. Kokott, da veljavnost načela varstva legitimnih pričakovanj iz prava Unije ne sme biti pogojena s tem, ali v posameznem primeru pravo Unije izvajajo organi Unije ali držav članic, očitno govori v prid izključni uporabi načela varstva legitimnih pričakovanj iz prava Unije, zaradi česar ni več mogoča uporaba načela varstva legitimnih pričakovanj, določenega v nacionalnem pravu.
- 11 Glede na zgornje preudarke se dopušča razumen dvom, da pravo Unije nasprotuje temu, da se z vidika načela varstva legitimnih pričakovanj, določenega v nacionalnem pravu, presodi, ali je nacionalni upravni organ vzbudil pričakovanja v nasprotju z določbo prava Unije in tako po nacionalnem pravu ravnal nezakonito, ker ni povrnil škode, ki jo je utrpela zadevna oseba, če se ni mogla učinkovito sklicevati na načelo varstva legitimnih pričakovanj iz prava Unije, ker gre za jasno določbo prava Unije. Predložitveno sodišče je Sodišču predložilo zgoraj navedeno vprašanje za predhodno odločanje, ker je razlaga prava Unije glede tega potrebna za rešitev spora, o katerem odloča.